

Skolnärvaroplan för barn i skola

2023-09-14

Innehåll

Inledning	3
Huvudman	3
Rektorer	4
Pedagoger, elevhälsa och övrig skolpersonal.....	6
Rutin för att förebygga och åtgärda frånvaro.....	9
Bilaga 1	12
Bilaga 2- Vem gör vad vid frånvaro?.....	14
Bilaga 3 – Fyrfältsmatris skolfrånvarande elever.....	16
Bilaga 4 – modell, kort version av rutin.....	17

Inledning

Skolan ska främja närvaro och förebygga frånvaro genom att skapa en god närvarokultur. Det är viktigt att all skolpersonal deltar och tar ansvar för arbetet att främja närvaro utifrån sin roll och sitt uppdrag. God lärmiljö, tidiga insatser, samarbete och individanpassning är riktiga delar i arbetet. Det viktigt att alla skolor undersöker vad de behöver göra för att deras elever ska trivas i skolan. Oavsett giltig eller ogiltig frånvaro så är det missad undervisning och all frånvaro behöver uppmärksammas. Omfattande frånvaro kan få stora konsekvenser för elever både på kort och lång sikt. Skolan ska motverka det genom ett systematiskt arbete.

Huvudman

För att stärka likvärdigheten ska huvudmannen besluta om en rutin för arbetet med att främja närvaro samt förebygga och åtgärda frånvaro. Denna rutin ska ge en gemensam grund för frånvaroutredningar. Huvudmannen ska enligt Skollagen bidra med stöd i arbetet. Huvudmannen ska också följa upp arbetet med rutinen. Skollagen (2010:800). Rutinen ska även underlätta samarbetet med till exempel socialtjänsten och hälso- och sjukvården, däribland barn och ungdomspsykiatri (BUP). Barn- och utbildningsförvaltningen följer upp arbetet utifrån rutinen och tar fram förvaltningsgemensamma insatser eller utvecklingsområden i det systematiska kvalitetsarbetet.

Led och styr det närvarofrämjande arbetet och sprid kunskap om frågor kring närvaro och frånvaro i skolorna

Frågor som handlar närvaro och frånvaro lyfts vid ledarkonferenser. Centrala barn- och elevhälsan har ett särskilt uppdrag att ta del av och förmedla aktuell forskning angående arbetet för att främja närvaro. Den centrala barn- och elevhälsan har även i uppdrag att initiera och upprätthålla en samverkan med relevanta externa aktörer angående dessa frågor.

Statistik och analys gällande skolfrånvaron tas fram och redovisas för barn- och utbildningsnämnden varje månad.

Barn och utbildningsförvaltningen följer upp arbetet utifrån det systematiska kvalitetsarbetet och tar utifrån analys fram utvecklingsinsatser på förvaltningsnivå.

Ta hänsyn till och förebygg kända risker för frånvaro

Huvudmannen ska ha ett systematiskt arbete för att identifiera risker för frånvaro samt uppmärksamma mönster och trender som kan föranleda kommungemensamma åtgärder eller utvecklingsområden. Detta arbete sker inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Barn- och utbildningschef beslutar även om rutin för övergångar och arbetet runt övergångar följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Stötta och följ upp rektorernas arbete med uppföljningen av skolornas frånvarostatistik

Tillförlitlig rapportering av frånvaro och närvaro är centralt för att kunna analysera närvarodata och för att ge underlag till främjande och förebyggande arbete. Den centrala barn- och elevhälsan tillsammans med grundskolechefen bidrar med stöd till rektorerna i det arbetet. Barn- och utbildningsförvaltningen följer upp frånvarostatistiken på en övergripande nivå.

Rektorer

Sprid kunskap till all skolpersonal om skolnärvarons betydelse för eleverna

Det är viktigt att all skolpersonal har kunskap om vilka konsekvenser frånvaro kan få för den enskilda eleven och att skolnärvaro utgör en viktig skyddsfaktor. I detta arbete är elevhälsans personal en viktig tillgång vid en behovsinventering.
Skolverket: Främja närvaro och förebygga frånvaro

För att varje skolas arbete ska fungera efter förutsättningarna kan lokala anpassningar göras utifrån rutinen.

Led skolans personal i det främjande arbetet för att stärka elevernas anknytning till skolan

Att ha goda relationer i skolan är viktigt för att främja närvaro och förebygga frånvaro. Mentorn/klassläraren är i många fall den trygga person som eleven kan vända sig till i skolan, därför behöver även mentorn/klassläraren vara aktiv i arbetet med att främja närvaron. Pedagogers tro på elevens förmåga till utveckling har stor betydelse för elevens hälsa och skolresultat.

Trivs eleverna i skolan minskar deras frånvaro.

Viktiga faktorer för skolnärvaro:

- Tydliga ramar för undervisningen
- Hög elevdelaktighet
- Pedagoger som är goda förebilder
- Tillit mellan pedagoger, elever och vårdnadshavare
- Trygghet och studiero
- Skoldagens organisation

Varje skola undersöker och arbetar aktivt med ovan nämnda faktorer exempelvis via skolsköterskans hälsobesök och via elevenkäter
Skolverket: Främja närvaro och förebygga frånvaro

Förebygg frånvaro genom att uppmärksamma och tidigt agera på frånvaro

När en elev har återkommande frånvaro är det viktigt att tidigt sätta in insatser för att förebygga ytterligare frånvaro.

Orsakerna till skolfrånvaro kan bero på flera faktorer, ofta är det inte en enskild faktor som gör att frånvaron ökar. Att skolan arbetar systematiskt med att uppmärksamma tidiga tecken, där lärare/mentorer tar reda på orsaker till frånvaron och skapar förutsättningar för att främja närvaron. Det kan till exempel handla om att ha tätare kontakt med elev och vårdnadshavare, göra Anpassningar i lärmiljön etcetera Elevens delaktighet är viktig vid ex. uppföljningar, nätverksmöte och SIP-möte (Samordnad Individuell Planering).

Förebygg kända risker för frånvaro vid schemaläggningar, förflyttningar och övergångar

Vid schemaläggning och annan planering av verksamheten är det viktigt att rektor tillsammans med elevhälsan och övrig personal väger in risker för frånvaro och förebygger dessa.

Vid förflyttningar mellan lokaler utanför skolans område är det viktigt att rektor och lärare bedömer behovet av stödåtgärder i den enskilda situationen. Pedagoger kan till exempel följa med mellan olika lokaler och platser för att minska risken för att elever avviker.

En känd risk är att en elevs frånvaro riskerar att fortsätta eller öka vid övergångar. Stadieövergångar eller byte av klass/skola är en kritisk aspekt. Under en tid kan många elever känna otrygghet därför är det viktigt att vara extra uppmärksam på tidiga tecken på frånvaro under den perioden. Viktigt att skapa tydlighet i lärmiljön och ha rutiner som pedagoger har god kännedom om och förmedlar till elev och vårdnadshavare.

Goda rutiner för arbetet med övergångar kan förebygga risker för frånvaro och främja närvaro. *Skolverket - Övergångar inom och mellan skolformer*

Följ upp och analysera frånvarostatistik, och vidta åtgärder för att öka närvaron på skolan tillsammans med elevhälsan och övrig skolpersonal

När rektor tillsammans med pedagoger och elevhälsan analyserar frånvarostatistiken kan lämpliga åtgärder bli tydliga. Åtgärderna kan till exempel handla om att stärka trygghet, anpassa schemaläggningen och möjliggöra för en mer tillgänglig lärmiljö. Vårdnadshavare och äldre elever informeras om skolans frånvarostatistik för att göra dem medvetna om och delaktiga i det närvarofrämjande arbetet. Vid utvecklingssamtal lyfts alltid elevens närvaro.

Se till att rutinerna för frånvaroutredningar genomförs på ett likvärdigt sätt

Det ligger inom rektorns ansvar enligt skollagen att frånvaro skyndsamt utreds oavsett om det är giltig eller ogiltig frånvaro eller om orsaken redan är känd exempelvis sjukdom.

Genom samtal med eleven och elevens vårdnadshavare kan skolan få viktig information om vad som skulle kunna stärka närvaron.

Se till att åtgärderna för att öka en elevs närvaro utvärderas snarast och kan ändras om de inte fungerar

För att säkerställa att de åtgärder som sätts in ger önskad effekt, är det viktigt med täta uppföljningar och vem som ansvarar för dessa. Ibland kan en insats behöva förändras för att bättre svara mot elevens individuella behov. Rektor utser ansvarig för dokumentation för att kunna följa processen.

Se till att lärmiljön anpassas pedagogiskt och socialt för att underlätta för elever med hög eller upprepad frånvaro att komma tillbaka till skolan

Det kan vara svårt att komma tillbaka till skolan efter att ha varit frånvarande. Eleven kan oroa sig för att få frågor från klasskamrater och vuxna och för att inte klara det skolarbete som eleven har missat. Rektor, eller den som rektor utsett, kan underlätta återgången genom att planera för denna tillsammans med eleven, vårdnadshavare, pedagoger och elevhälsans personal.

Pedagoger, elevhälsa och övrig skolpersonal

Medverka aktivt i skolans främjande arbete för att stärka elevernas anknytning till skolan och följa upp arbetet löpande

För att eleverna ska trivas och vilja vara i skolan är det viktigt med positiva förväntningar och tillitsfulla relationer. Tron på elevens förmåga till utveckling har stor betydelse för elevens självbild, hälsa och lärande. Ramar för undervisningen och ordningsregler på skolan ska vara tydliga och kända. Lärare och övrig skolpersonal ska signalera vikten av närvaro, respektera lektionstider och inte avbryta lektioner i onödan. All frånvaro är missad undervisning och i allra högsta grad angeläget att lyfta fram i det främjande arbetet. Detta kan kopplas till varje skolas plan mot kränkande behandling.

Exempel på vad som främjar närvaro och lärande:

- Undervisning som är anpassad till eleverna och som stimulerar och motiverar dem att lära sig
- Elever blir lyssnade på och har inflytande över sin skolvardag
- Gott skolklimat, trygghet och studiero
- Nära kontakt och tillitsfulla relationer lärare och elever emellan
- Dialog och samverkan med vårdnadshavare

Den löpande uppföljningen behöver ske i det vardagliga arbetet tillsammans med eleverna. Uppföljning av det främjande arbetet ska också ske på skolnivå och ta till vara framgångsfaktorer och identifiera det som behöver förbättras.

Informera vårdnadshavarna om vikten av närvaro och erbjud olika kontaktvägar till skolan

För att skapa förståelse för hur viktigt det är att eleverna deltar i undervisningen behöver det lyftas vid föräldramöten och utvecklingssamtal. Med ett nära föräldrasamarbete öppnas möjligheten att uppmärksamma tidiga signaler vid frånvaro och tillsammans arbeta förebyggande.

En variation av kontaktvägar, till exempel mejlkontakt, telefon eller sms, kan underlätta för vårdnadshavarna i kontakten med skolan, men behöver också anpassas efter skolans och pedagogens förutsättningar.

Förebygg frånvaro genom att uppmärksamma och tidigt agera på frånvaro

Frånvaroproblematik kan till exempel handla om pedagogiska eller sociala faktorer. Ta reda på vad frånvaron beror på och visa i mötet med eleverna att de är saknade. När en elev har återkommande ströfrånvaro upp till 15 % under en 6-veckorsperiod alternativt sammanhängande längre frånvaro, behöver personalen agera direkt och i enlighet med skollagen (7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning) och skolans rutiner. Skollagen (2010:800)

Om orsak till frånvaron kan vara att barn far illa görs orosanmälan Socialtjänstlagen (2001:453).

I listan finns exempel på tidiga signaler som kan tyda på att en elev är på väg att utveckla problematisk skolfrånvaro. Oavsett om frånvaron ökar eller inte så behöver dessa signaler uppmärksammas och tas på allvar.

- Avviker från lektionen, exempelvis går ofta på toaletten.
- Bristande motivation i skolan
- Hamnar lätt i konflikter med vuxna och/eller andra elever
- Isolerar sig eller slutar vilja göra sådant eleven tidigare uppskattat.
- Kommer inte in på lektion
- Koncentrationssvårigheter
- Magont eller huvudvärk
- Nedstämdhet
- Oregelbundna sömnvanor eller sömnsvårigheter

- Sen ankomst
- Svårigheter att förstå instruktioner
- Svårigheter att komma tillbaka till skolan efter sjukdom, lov eller helger
- Svårigheter att starta upp, genomföra och avsluta skoluppgifter
- Svårigheter i den sociala miljön
- Svårigheter vid övergångar mellan aktiviteter och vid förändringar av rutiner i skolan
- Säger negativa saker om skolan
- Undviker eller deltar inte på idrottslektioner
- Återkommande sen ankomst
- Återkommande sjukanmälningar
- Ökad oro som märks exempelvis i matsalen, på raster, under idrottslektioner eller i omklädningsrummet
- Överdriven skärmanvändning (mobil, dator, surfplatta, tv)

Fokusera på elevens styrkor och det som fungerar

I en frånvaroutredning uppmärksammas de svårigheter och problem som gör att eleven inte kommer till skolan. I kontakten med eleven och vårdnadshavare är det viktigt att lyfta fram elevens styrkor och det som fungerar bra i skolan. Ta även reda på faktorer som stödjer närvaro och faktorer som utmanar närvaro

- Vad får eleven att vilja gå hemifrån?
- Vad drar eleven till skolan/lektion och vilja stanna kvar i skolan?
- Vad får eleven att gå hem/stanna hemma?
- Vad drar eleven från skolan/lektion?
Sammanfattande modell över risk- och skyddsfaktorer skolfrånvaro

Underlätta för elever som har varit frånvarande att komma tillbaka till undervisningen och skolan

När en elev har varit mycket frånvarande är det viktigt att förbereda återgången till skolan tillsammans med eleven och vårdnadshavare. Det handlar om att göra en plan tillsammans med eleven som beskriver de anpassningar eleven har behov av, så att återgången inte blir övermäktig.

Rutin för att förebygga och åtgärda frånvaro

Frånvaroregistrering

- Vårdnadshavare registrerar all frånvaro i IST, digital plattform och får ett bekräftelsemeddelande tillbaka.
- Undervisande pedagog registrerar all frånvaro i IST, digital plattform
- Om frånvaron inte är registrerad av vårdnadshavaren kontaktas vårdnadshavare och elev snarast av mentor/klasslärare för att informera om att eleven är saknad och för att ta reda orsaken. Kontakten sker via telefon, sms eller mejl.

Tidiga insatser vid frånvaro

- Mentorn/klassläraren frågar eleven om orsakerna till frånvaron, både för att visa omtanke och för att fånga upp eventuella tidiga tecken på fortsatt och ökad frånvaro.
- Mentorn/klassläraren eller annan skolpersonal kontaktar vårdnadshavare för dialog om frånvaron och elevens behov. Hellre en kontakt för mycket än en för lite. Mentorn/klassläraren har ansvar för att genomföra insatser som främjar närvaro och förebygger frånvaro.
- Närvaro/frånvaro tas upp regelbundet på skolornas elevhälsomöten.

Närvaromöte frånvaro upp till 15 % under 6 veckor alternativt längre sammanhängande frånvaro.

- Vid fortsatt upprepad frånvaro. Rektor utser en närvaroansvarig (se bilaga 2)
- som bjuder in till ett första närvaromöte. Eleven, vårdnadshavare, eventuellt representanter från elevhälsan och eventuellt andra externa aktörer deltar. Mentorn/klassläraren deltar på närvaromötena, för att kunna vara delaktig i arbetet för ökad närvaro. När externa aktörer ska delta informeras alla i förväg vilka som kommer vara med på mötet och vad som är syftet med mötet.
- Vid första närvaromötet förs ett samtal utifrån modell över risk och skyddsfaktorer, enkel utredning. (Bilaga 3)
- Sammanfattande modell över risk- och skyddsfaktorer skolfrånvaro

Utifrån den enkla utredningen görs en bedömning av det fortsatta arbetet, som kan mynna ut i:

- En plan med insatser
- En fördjupad frånvaroutredning. Planering görs för denna och rektor utser ansvarig för utredningen.
- Innan närvaromötet avslutas ska tid för uppföljningsmöte bokas in.

En fördjupad frånvaroutredning innebär att det sker en kartläggning av orsaker till frånvaron, en analys och en bedömning av elevens behov för ökad närvaro (bilaga 1).

Elev och vårdnadshavare ska vara delaktiga i processen. Vid en frånvaroutredning används Skolverkets checklista och frånvarostatistiken från IST som underlag. Rektor rapporterar till huvudman att en fördjupad frånvaroutredning görs.

- När det framkommer att det behöver göras ytterligare utredning av något slag ex. elevens behov av särskilt stöd ska den tas med i en samlad bedömningen.
- Utifrån de behov som framkommit vid frånvaroutredningen utarbetas en plan för ökad närvaro. Vid behov utarbetas en plan för återgång till skola.
- Närvaroansvarig, som är utsedd av rektor, dokumenterar arbetet så att det går att följa processen i efterhand. Alla som involveras i arbetet bör ha tillgång till planen under arbetets gång. Det ska framgå i planen vilka beslut som fattas och vem som gör vad.

Uppföljningsmöte

Kvarstår den problematiska frånvaron?

Om nej:

Inget nytt uppföljningsmöte bokas in. Följ upp med återkoppling och respons till elev och vårdnadshavare i det vardagliga arbetet.

Om ja:

Fortsätt att arbeta systematiskt tillsammans med elev och vårdnadshavare för att öka närvaron och i förekommande fall återgång till skola. Familjeenheten och mobila teamet eller relevant part kan bjudas in till närvaromötet.

- Utvärdera planen. Vad har fungerat bra? Vad har fungerat mindre bra?
- Finns det ytterligare behov som framkommit?
- Revidera planen utifrån nuläget.
- Behöver någon ytterligare profession eller aktör bjudas in till nästa möte för att kunna ge eleven ytterligare stöd?
- Boka in en tid för uppföljning.

Vid hög frånvaro

Vid hög frånvaro från 20% kan det krävas extraordinära stödinsatser. Ytterligare närvaromöte med uppföljning och en förnyad plan samt en ytterligare utredning behövas.

Familjeenheten och mobila teamet eller annan extern part kan bjudas in till närvaromöte om det inte gjorts tidigare.

Vid behov och om fler aktörer är involverade kan ett SIP-möte på vårdnadshavarnas initiativ vara aktuellt. Under mötet upprättas en samordnad individuell plan (SIP). Även externa aktörer kan sammankalla till SIP.

Om orsak till frånvaron kan vara att barn far illa ska orosanmälan göras. Socialtjänstlagen (2001:453).

Värt att ha i åtanke är att det vanligen, men inte alltid, är hjälpsamt för eleven att erbjudas en samtalskontakt, antingen i eller utanför skolan. Det kan röra sig om

kurator- eller vårdkontakt, men det kan ibland vara lika hjälpsamt med stöd från en trygg vuxen som barnet redan känner förtroende för.

Om vi inte är överens

Rektor eller annan ledningspersonal som har uppdraget på delegation av rektor ska informeras om någon part inte lever upp till sitt ansvar i arbetet med närvaro. Vårdnadshavare kan göra en anmälan till Skolinspektionen.

Orosanmälan

All skolpersonal är skyldiga enligt socialtjänstlagen 14 kap 1§ att genast anmäla till Socialtjänsten om de i sitt arbete misstänker att ett barn far illa Socialtjänstlagen (2001:453)

Problematisk skolfrånvaro, där orsak kan vara att barn far illa, är skäl för orosanmälan.

Det finns möjlighet att konsultera myndighetsenheten, Socialtjänsten för anonym rådfrågning inför orosanmälan. Skolan kan sedan bjuda in vårdnadshavare och myndighetsenhet till ett gemensamt möte inför en orosanmälan

Telefonnummer till myndighetsenheten: 0490-25 50 59, 25 50 65 eller 25 50 62

Sociala jouren, ring 112 (vid akuta fall efter kontorstid)

Bilaga 1

Arbetsgång i en fördjupad frånvaroutredning:

- 1. Information** - Informera elev och vårdnadshavare om att rektor fattat beslut om att utredningen ska göras, dess syfte och vem som är ansvarig för att göra utredningen.
- 2. Kartläggning** – Olika metoder behövs för att hämta information och att den hämtas från flera källor som från elev, föräldrar och genom dokumentation från skolan. Informationsinhämtning från flera källor behövs för att få en så bra bild som möjligt. Det är viktigt att elevens perspektiv får komma fram. Se checklistan (bilaga1), modell över risk och skyddsfaktorer (bilaga 3).
- 3. Analys och bedömning** - Materialet sammanställs och analyseras för att ge vägledning till vilka insatser som behövs för att öka närvaron. Det handlar om att förstå vad som hindrar respektive stödjer närvaro för att vägleda insatser. Det här momentet i utredningen är mycket viktigt. Den fråga som behöver ställas är: Förstår vi frånvaron bättre nu? Om inte behöver ytterligare information samlas in. Det handlar om att sätta samman informationen för att upptäcka eventuellt mönster. Ett förslag är att strukturera analysen utifrån vad som stödjer respektive utmanar närvaro, se modell över risk och skyddsfaktorer (bilaga 3). Slutligen görs en bedömning av hur närvaroproblemen kan förklaras.
- 4. Återgivning och planering** - Syfte med återgivningen är att skapa en gemensam bild och förståelse av frånvaron för att underlätta att skolan, elev och vårdnadshavare tillsammans arbetar för ökad närvaro och en förbättrad skolsituation för eleven. Därför är det angeläget att elev och vårdnadshavare får möjlighet att ställa frågor och att ge synpunkter. Det är viktigt att säkerställa att elev och vårdnadshavare förstår skolans bedömning för att kunna medverka på ett konstruktivt sätt i de insatser som följer av bedömningen. En plan upprättas om vad som ska göras och vem som ansvarar. Insatserna skiljer sig åt beroende på vilken typ av frånvaro det handlar om. I planen skrivs ner vilka insatser som planeras och hur de hänger ihop med identifierad orsak till frånvaro.
- 5. Regelbunden uppföljning och utvärdering** - Vid uppföljningar och utvärdering är det angeläget att inte bara följa upp och utvärdera i termer av ökad närvaro, eftersom det kan orsaka ökad stress. Utöver ökad närvaro kan andra mått användas, såsom:
 - Fysiskt och psykiskt mående
 - Motivation till skolgång
 - Trivsel

Elevkompetens eller elevidentitet, det vill säga beteenden som innebär att eleven är närmare en skolgång som till exempel att göra skolarbete hemma.

En del av de frågor som har använts i utredningen kan även användas för att följa upp närvaron, exempelvis trivsel i skolan, oro inför skolgång och skolanknytning.

Källa; ifous-2020-att-utreda-narvaroproblem-i-skolan (8).pdf

Checklista för att utreda frånvaro

- Prata med eleven, vårdnadshavarna och elevens lärare om orsakerna till frånvaron
- Undersök om eleven har problem med relationer, trivsel, eller trygghet i skolan
- Undersök om eleven har svårigheter i undervisningen
- Undersök om frånvaron beror på hemförhållanden
- Undersök om det finns några frisk- eller skyddsfaktorer som kan bidra till att förändra situationen

Skolverket: Främja närvaro och förebygga frånvaro

Bilaga 2-Vem gör vad vid frånvaro?

- **Huvudman:** Huvudmannen skapar förutsättningar för att arbetet med skolnärvaro ska kunna genomföras utifrån skollagens intentioner. Huvudmannen följer upp frånvaro vid nämndssammanträdena och ansvarar för att uppföljning, analys och åtgärder sker i det systematiska kvalitetsarbetet samt för att resurser för åtgärder tillskapas. Huvudmannen kan förelägga om vite för elev som inte fullgör skolplikten.
- **Rektor:** Rektorn skapar förutsättningar så att lärare, elevhälsa och annan skolpersonal har möjlighet att arbeta med att främja närvaro och förebygga frånvaro. Rektor har ansvar för tidiga insatser och att de följs upp systematiskt när en elev är frånvarande. Enligt skollagen 7 kap 19a§ Skollagen (2010:800) ska rektor fatta beslut om att en frånvaroutredning ska genomföras samt utse ansvarig för den. I och med att utredning inleds ska frånvaron också anmälas till huvudman av rektor. Om rektor redan känner till orsaken till elevens frånvaro kan rektor bedöma att utredning ej behövs.
- **Undervisande pedagoger** Lektionen/aktiviteten inleds med att läraren kontrollerar att frånvaron är registrerad och registrerar samtlig frånvaro. Läraren uppmärksammar att en elev saknas och frågar efter eleven. Kontakt tas med elev och vårdnadshavare vid behov och vid oklarheter oavsett ogiltig eller giltig frånvaro. Undervisande lärare signalerar till mentor/klasslärare den frånvaron som behöver uppmärksammas och är oklar.
- **Mentor/klasslärare:** Mentorn/klassläraren bedömer om det finns behov av att kontakta vårdnadshavare för dialog om frånvaron och elevens behov. Mentor/klassläraren har ansvar att uppmärksamma och sammanställa frånvaro och informera rektor vid behov och oklarheter kring frånvaro och deltar i alla närvaromöten.
- **Närvaroansvarig:** Närvaroansvarig utses av rektor och kan vara mentor/klasslärare, pedagog, elevhälsopersonal eller annan skolpersonal. Närvaroansvarig bjuder in till första närvaromötet samt till uppföljningar och har ansvar för dokumentationen vid dessa möten. Inför alla möten ska närvaroansvarig informera de inbjudna om vilka som kommer delta. Närvaroansvarig har ansvaret för att göra en dagordning och att leda mötet.
- **Skolans elevhälsa** – I skolans elevhälsa ingår olika funktioner enligt Skollagen kap 2 25§ Skollagen (2010:800). När en elev har frånvaro kan skolans elevhälsa kontaktas för rådfrågning, delta i närvaromöten och bli delaktiga i närvaroutredningen. Skolsköterskans hälsobesök kan ge viktig information.
- **Elev och vårdnadshavare:** Vårdnadshavaren ansvarar för att eleven kommer till skolan och fullföljer sin skolplikt. Det är viktigt att skolan tillsammans med elev, vårdnadshavare och andra aktörer samarbetar för en lösning och att alla aktivt deltar i arbetet med att öka skolnärvaron.

- **Familjeenheten:** Familjeenheten är socialtjänstens öppenvård för familjer och de samarbetar med skolan gällande närvaroarbete. Familjeenheten kan bjudas in till närvaromöten och delta i arbetet för att öka närvaron. Detta sker på skolans eller familjens initiativ. Familjeenheten kan ge stöd med att bygga fungerande rutiner i familjen och kan ge stöd i familjerelationer. Familjeenheten nås på telefonnummer [0490-25 51 26](tel:0490-255126).
- **Mobilt team:** Mobilt team är en del av central barn- och elevhälsa. Mobilt team kan bjudas in av rektor till närvaromöte och medverka i arbetet med att öka närvaron. Elev och vårdnadshavare ska alltid informeras när mobilt team bjuds med.
- **Andra aktörer:** Eleven kan ha pågående kontakter inom Socialtjänsten, Barn- och ungdomshälsan, Barn- och ungdomspsykiatri, Barn- och ungdomshabiliteringen med flera som kan bjudas med i närvaroarbetet. Det kan även vara gynnsamt att bjuda med en släkting eller vän till familjen som är viktig för eleven utifrån samtycke.

Bilaga 3 – Fyrfältsmatris skolfrånvarande elever

Skydd	Vad drar eleven till skolan/lektion och vilja stanna kvar i skolan?	Vad får eleven att gå hem/stanna hemma?	Risk
Risk	Vad drar eleven från skolan/lektion?	Vad får eleven att vilja gå hemifrån?	Skydd

Analys:

Bedömning/Nästa steg:

Bilaga 4 – modell, kort version av rutin

	Främja närvaro och förebygga frånvaro	Uppmärksamma tidiga tecken <15%	Vid frånvaro	Fortsatt frånvaro	Hög frånvaro
Skola	<p>Verka för att alla elever har goda relationer till vuxna i skolan. Skapa en trygg skolmiljö. (rektor, lärare och annan skolpersonal)</p> <p><u>Viktiga faktorer för att skapa trivsel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Tydliga ramar för undervisningen -Hög delaktighet -Lärare som är goda förebilder -Tillit mellan lärare och elever - Trygghet och studiero -Goda relationer mellan hem och skola är av betydelse <p>Registrera frånvaro i IST (Undervisande lärare)</p>	<p>Lärare efterfrågar saknad elev. Kontakt med elev och vårdnadshavare för dialog (lärare)</p> <p>Genomföra eventuella insatser Informera hemmet om vilken hjälp som finns att få i skolan och av andra aktörer. (lärare eller annan skolpersonal)</p>	<p>Ta kontakt med elev/vårdnadshavare. Bedöma om vidare insatser behövs (mentor/klasslärare)</p> <p><u>Undersök orsak till frånvaro:</u></p> <p>Ta reda på faktorer som stödjer närvaro och faktorer som utmanar närvaro</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vad får eleven att vilja gå hemifrån? - Vad drar eleven till skolan/lektion och vilja stanna kvar i skolan? - Vad får eleven att gå hem/stanna hemma? - Vad drar eleven från skolan/lektion? <p>(lärare eller annan skolpersonal)</p>	<p>Mentor/ klasslärare informerar rektor om fortsatt frånvaro</p> <p>Närvaroansvarig utses av rektor</p> <p>Närvaromöte med skola, elev och vårdnadshavare ev. andra aktörer. Mentor/klasslärare deltar alltid.</p> <p>När externa aktörer ska delta informeras alla i förväg av närvaroansvarig</p> <p>Beslut om fördjupad frånvaroutredning och ansvarig utses av rektor</p> <p>Plan utarbetas, genomförs och följs upp av rektor och närvaroansvarig</p> <p>Rektor rapporterar till huvudman</p>	<p>Närvaromöte med uppföljning och förnyad plan ev. ytterligare fördjupad utredning (rektor och närvaroansvarig)</p> <p>Om ej gjorts innan – bjuda med familjeenheten och mobila teamet i närvaromöte (närvaroansvarig)</p> <p>Sammankalla till möte, Samordnad individuell plan (SIP), (rektor)</p> <p>Om ej gjorts innan – bedöma om orosanmälan är aktuell. (rektor, lärare, elevhälsa och/eller annan skolpersonal)</p> <p>Vid plötslig hög frånvaro, följ arbetsgången för fortsatt frånvaro (rektor)</p>
Hem/ Vårdnadshavare	<p>Visa att skola och närvaro är viktigt. Samtala med ditt barn Ha goda rutiner. Anmäl frånvaro (vårdnadshavare)</p>	<p>Vara uppmärksam på tidiga tecken, se baksida. Samtala med ditt barn Ta kontakt med skolan (vårdnadshavare)</p>	<p>Delta i dialog med mentor/klasslärare Samtala med ditt barn Vilket stöd behövs? (vårdnadshavare)</p>	<p>Delta på närvaromöte Delaktiga i frånvaroutredning genom att berätta Samtala med ditt barn (vårdnadshavare)</p>	<p>Delta i närvaromöte och ev. fördjupad utredning Samtala med ditt barn Delta i SIP (vårdnadshavare)</p>
Socialtjänst	<p>Bedriva allmänt förebyggande arbete i skolor genom fältare, föreläsningar och utbildningar (f.n. Nätkränkningar och YAM).</p>	<p>Bedriva riktade förebyggande insatser och projekt i samarbete med centrala- barn och elevhälsan.</p>	<p>Ge familjer möjlighet till individuellt föräldrastöd och rådgivning.</p>	<p>Delta i närvaromöten på skolan. Ge familjer möjlighet till individuellt föräldrastöd och rådgivning. Konsultera. ta emot och bedöma orosanmälningar.</p>	<p>Delta i närvaromöten på skolan. Ge familjer möjlighet till individuellt föräldrastöd och rådgivning. Konsultera, ta emot och bedöma orosanmälningar. Delta i SIP.</p>

Bilaga 5. Tecken att uppmärksamma:

- Avviker från lektionen, exempelvis går ofta på toaletten.
- Bristande motivation i skolan
- Hamnar lätt i konflikter med vuxna och/eller andra elever
- Isolerar sig eller slutar vilja göra sådant eleven tidigare uppskattat.
- Kommer ej in på lektion
- Koncentrationssvårigheter
- Magont eller huvudvärk
- Nedstämdhet
- Oregelbundna sömnvanor eller sömnsvårigheter
- Sen ankomst
- Svårigheter att förstå instruktioner
- Svårigheter att komma tillbaka till skolan efter sjukdom, lov eller helger
- Svårigheter att starta upp, genomföra och avsluta skoluppgifter
- Svårigheter i den sociala miljön
- Svårigheter vid övergångar mellan aktiviteter och vid förändringar av rutiner i skolan
- Säger negativa saker om skolan
- Undviker eller deltar inte på idrottslektioner
- Återkommande sen ankomst
- Återkommande sjukanmälningar
- Ökad oro som märks exempelvis i matsalen, på raster, under idrottslektioner eller i omklädningsrummet
- Överdriven skärmanvändning (mobil, dator, surfplatta, tv)